

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: حقوق، الهیات و علوم سیاسی رشته: ادیان و عرفان گرایش: - مقطع: کارشناسی ارشد
نام درس: ادیان ابتدائی و قدیم تعداد واحد نظری: ۲ تعداد واحد عملی: ۰ عنوان درس پیشنهادی: ...
نام مدرس: فاطمه لاجوردی تمام وقت ■ نیمه وقت □ مدعو □ محل برگزاری: کلاس ■ آزمایشگاه □

هدف کلی درس: شناخت اسطوره‌ها و باورهای دینی ادیان ابتدائی و قدیم

رئوس مطالب

هفته اول	مباحث کلی - مفهوم دین - مفهوم ابتدایی و قدیم و تفاوت آنها - سیر تحول مطالعات ادیان
هفته دوم	مهم‌ترین نظریه‌های مربوط به پیدایش دین - اصطلاحات و مفاهیم مرتبط
هفته سوم	دین و مفاهیم دینی انسان پالئولیتیک
هفته چهارم	دین و مفاهیم دینی انسان مزولیتیک و نئولیتیک
هفته پنجم	شناخت دین سرخپوستان آمریکای شمالی
هفته ششم	دین و اسطوره - مهم‌ترین نظریه‌ها درباره اسطوره - کارکردها - مباحث مرتبط
هفته هفتم	شناخت دین و اساطیر بین‌النهرین باستان - سومریها
هفته هشتم	شناخت دین و اساطیر بین‌النهرین باستان - اکدیها، آشور و بابل
هفته نهم	شناخت دین و اساطیر در کنعان باستان - اوگاریت - اسطوره‌های اوگاریتی
هفته دهم	مصر باستان - معرفی تمدن - منابع - ایزدان - مفاهیم دینی
هفته یازدهم	مصر باستان - اسطوره‌های آفرینش - زندگی پس از مرگ - ایزیس و اوزیریس
هفته دوازدهم	یونان باستان - معرفی تمدن - موکنایی‌ها - مینوئی‌ها - هلنها - ویژگیهای دینی
هفته سیزدهم	اسطوره آفرینش یونان باستان - تتوگونی و خدایان المپ - انسان
هفته چهاردهم	یونان باستان - سرنوشت انسان پس از مرگ - ربودن آتش توسط پرومتئوس - داستان طوفان
هفته پانزدهم	شناخت دین و اساطیر در ادیان آفریقایی
هفته شانزدهم	شناخت دین و اساطیر در آمریکای جنوبی

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.
نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجوی در طی دوره: تحقیق ارائه شده توسط دانشجو + امتحان پایان ترم
منابع مطالعاتی:

۱- ابوالقاسم اسماعیل پور، اسطوره، بیان نمادین، تهران، ۱۳۸۷.

۲- ف. ژیران و دیگران، فرهنگ اساطیر آشور و بابل، ترجمه ابوالقاسم اسماعیل پور، تهران، ۱۳۷۵.

- ۳- ساموئل هنری هوک، اساطیر خاورمیانه، ترجمهٔ ع.ا. بهرامی و فرنگیس مزداپور، تهران، ۱۳۸۱.
- ۴- لوسیلا برن، اسطوره‌های یونانی، ترجمهٔ عباس مخبر، تهران، ۱۳۷۵.

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: حقوق، الهیات و علوم سیاسی رشته: ادیان و عرفان گرایش: - مقطع: دکتری
نام درس: ادیان ایران پیش از اسلام (۱) تعداد واحد نظری: ۲ تعداد واحد عملی: ۰ عنوان درس پیشنهادی:

نام مدرس: فاطمه لاجوردی تمام وقت ■ نیمه وقت □ مدعو □ محل برگزاری: کلاس ■ آزمایشگاه □

هدف کلی درس: شناخت اوستا و آشنایی با جهان‌شناسی و باورهای دینی مزدایی بر اساس مطالعه متن

رئوس مطالب

هفته اول	هند و اروپائیان- مقایسه تمدن آنان با تمدنهای جنوبی- مهاجرت آنها- مباحث دینی مربوط به آنها
هفته دوم	هند و ایرانیان- مهاجرت- مقایسه دو شاخه هندی و ایرانی- ایران ویج- مباحث دینی
هفته سوم	زرتشت - زمان و مکان احتمالی زندگی- مباحث مربوطه- اسطوره‌های مرتبط با زرتشت
هفته چهارم	معرفی اوستا- تاریخ نگارش- تحولات - بخشهای موجود در اوستای فعلی
هفته پنجم	گاهان- مطالعه متن بر اساس موضوعات محوری مشخص شده
هفته ششم	گاهان- مطالعه متن بر اساس موضوعات محوری مشخص شده
هفته هفتم	یسنای هپتنگ هایتی- مطالعه متن و بحث درباره مهم‌ترین موضوعات
هفته هشتم	یسنا- معرفی- مطالعه برخی از هاتها و بحث درباره مفاهیم محوری
هفته نهم	هوم‌یشت- معرفی- مطالعه و بحث درباره موضوعات مطرح در آن
هفته دهم	یشتها- معرفی- مطالعه هرمزدیشت- بحث درباره موضوعات مطرح در آن
هفته یازدهم	آبان یشت- تیر یشت- مهریشت- مطالعه و بحث
هفته دوازدهم	ویسپرد- خرده اوستا- وندیداد - معرفی
هفته سیزدهم	فرگردهای اول و دوم وندیداد- بحث درباره مباحث محوری آنها
هفته چهاردهم	فردگردهای شرعی وندیداد- مطالعه و بحث درباره مفاهیم محوری
هفته پانزدهم	سمینار دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده
هفته شانزدهم	سمینار دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.
نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجو در طی دوره: گزارشهای متعدد در طول ترم درباره بخشهای مختلف اوستا+ سمینار+ امتحان پایانی منابع مطالعاتی:

۱- مقالات مربوط به ادیان ایرانی در *Encyclopedia Iranica*

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: حقوق، الهیات و علوم سیاسی رشته: ادیان و عرفان گرایش: - مقطع: کارشناسی ارشد

نام درس: ایران پیش از اسلام تعداد واحد نظری: ۲ تعداد واحد عملی: ۰ عنوان درس پیشنهادی: -

نام مدرس: فاطمه لاجوردی تمام وقت ■ نیمه وقت □ مدعو □ محل برگزاری: کلاس ■ آزمایشگاه □

هدف کلی درس: شناخت باورهای دینی در ادیان ایرانی پیش از اسلام با تمرکز بر دین مزدایی و از طریق مطالعه متون دینی آن

رئوس مطالب	
هفته اول	هند و اروپائیان - مهم ترین مباحث تمدنی - مهم ترین مباحث دینی
هفته دوم	هند و ایرانیان - معرفی - مهاجرت آنان - مهم ترین مباحث دینی
هفته سوم	زرتشت - مباحث مربوط به زمان و مکان احتمالی زندگی او - اسطوره های زندگی زرتشت
هفته چهارم	معرفی اوستا - تاریخ نگارش - تحولات - معرفی بخشها - بحث درباره هر یک از آنها
هفته پنجم	گاهان - مطالعه متن بر اساس موضوعات محوری مشخص شده
هفته ششم	گاهان - مطالعه متن بر اساس موضوعات محوری مشخص شده
هفته هفتم	یسنای هپتنگ هایتی - مطالعه متن و بحث درباره مهم ترین محورها
هفته هشتم	یسنای - معرفی - مطالعه برخی هاتها - مطالعه هوم یشت
هفته نهم	یشتها - معرفی - مطالعه هرمزدیشت - آبان یشت - بحث درباره مهم ترین مفاهیم
هفته دهم	مهریشت - تیریشت - بهرام یشت - مطالعه و بحث درباره مهم ترین مفاهیم
هفته یازدهم	ویسپرد - خرده اوستا - وندیداد - معرفی - مطالعه فرگردهای اول و دوم وندیداد - بحث درباره موضوعات اسطوره های
هفته دوازدهم	فردگردهای شرعی وندیداد - مطالعه - بحث درباره مهم ترین موضوعات
هفته سیزدهم	بندهشن - مطالعه - اسطوره آفرینش مزدایی - فرجام شناسی
هفته چهاردهم	ایزدان زرتشتی - آئینها و مراسم عبادی
هفته پانزدهم	مانویت - معرفی - مانی و زندگی او - اسطوره آفرینش مانوی
هفته شانزدهم	دیگر باورهای مانوی - فرجام شناسی - آئینها - سیر تحول در سده های مختلف (انتشار، به اوج رسیدن، افول)

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجددا توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.
نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجو در طی دوره: گزارشهای مختلف در طول ترم از متن اوستا+ امتحان آخر ترم
منابع مطالعاتی:

۱- مهرداد بهار، ادیان آسیایی، تهران، ۱۳۶۸.

۲- ژاله آموزگار و احمد تفضلی، اسطوره زندگی زرتشت، تهران، ۱۳۸۲.

۳- مهرداد بهار، پژوهشی در اساطیر ایران، تهران، ۱۳۷۸.

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: حقوق، الهیات و علوم سیاسی رشته: ادیان و عرفان گرایش: - مقطع: کارشناسی ارشد
نام درس: تاریخ تصوف از آغاز تا عصر حاضر (۱) تعداد واحد نظری: ۲ تعداد واحد عملی: ۰ عنوان درس
پیشیناز: -

نام مدرس: فاطمه لاجوردی تمام وقت ■ نیمه وقت □ مدعو □ محل برگزاری: کلاس ■ آزمایشگاه □

هدف کلی درس: آشنایی با تاریخ و سیر تحول تصوف و مفاهیم وابسته به آن از آغاز تا سده های ۶-۷ ق

رئوس مطالب	
هفته اول	معرفی پدیده تصوف به عنوان جریان باطنی اسلام- ریشه‌شناسی واژه- عصر پیامبر و خلفا
هفته دوم	تصوف در سده‌های ۱ و ۲ ق- مهم‌ترین شخصیتها- باورها- مفاهیم
هفته سوم	تصوف در سده ۳ ق- مهم‌ترین شخصیتها- باورها- مفاهیم
هفته چهارم	تصوف در سده ۴ ق- مهم‌ترین شخصیتها- باورها- مفاهیم
هفته پنجم	تصوف در سده ۵ ق- مهم‌ترین شخصیتها- شکل‌گیری طریقه‌های اولیه- مفاهیم
هفته ششم	تصوف در سده ۶ ق- مهم‌ترین شخصیتها- شکل‌گیری طریقه‌ها (ادامه)- مفاهیم
هفته هفتم	معرفی برخی از مهم‌ترین کتابهای نوشته شده در این سده‌ها و تأثیر هر یک
هفته هشتم	معرفی طریقه‌های شکل‌گرفته در دو سده آخر- مهم‌ترین شخصیتها- سیر تحول هر یک
هفته نهم	معرفی و شرح برخی از مهم‌ترین اصطلاحات تصوف
هفته دهم	معرفی و شرح برخی از مهم‌ترین آئینهای تصوف
هفته یازدهم	معرفی برخی از چهره‌های شاخص و بحث پیرامون دیدگاهها و تأثیرات هر یک
هفته دوازدهم	سمینارهای دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده + بحث
هفته سیزدهم	سمینارهای دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده + بحث
هفته چهاردهم	سمینارهای دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده + بحث
هفته پانزدهم	سمینارهای دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده + بحث
هفته شانزدهم	سمینارهای دانشجویان درباره موضوعات تعیین شده + بحث

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.
نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجو در طی دوره: گزارشهای تعیین شده+سمینار+متحان آخر ترم
منابع مطالعاتی:

۱- کتب و منابع کهن تصوف

۲- عبدالحسین زرین کوب، جستجو در تصوف / ایران، تهران، ۱۳۶۳.

۳- مقاله بزرگ «تصوف» در دائرةالمعارف بزرگ اسلامی

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: حقوق، الهیات و علوم سیاسی رشته: ادیان و عرفان گرایش: - مقطع: کارشناسی ارشد
نام درس: تاریخ تصوف از آغاز تا عصر حاضر (۲) تعداد واحد نظری: ۲ تعداد واحد عملی: ۰ عنوان
درس پیشنهادی:

نام مدرس: فاطمه لاجوردی تمام وقت نیمه وقت مدعو محل برگزاری: کلاس آزمایشگاه

هدف کلی درس: آشنایی با تاریخ تحولات، طریقه‌ها و مفاهیم تصوف در نقاط مختلف جهان اسلام از سده ۷ به بعد

رئوس مطالب	
هفته اول	تصوف در ایران از سده ۷ به بعد- مهم‌ترین شخصیتها- مهم‌ترین جریانها
هفته دوم	تصوف در ایران در دوره‌های زندیه، افشاریه و قاجار- مطالعه موردی: طریقه کبرویه و تحول آن به ذهبیه
هفته سوم	تصوف در ایران در دوره‌های زندیه، افشاریه و قاجار- مطالعه موردی: طریقه نعمت‌اللهیه
هفته چهارم	ابن عربی و مفسران او در ایران
هفته پنجم	عرفان نظری- معرفی مهم‌ترین مباحث- بررسی موردی: مفهوم حضرات خمس
هفته ششم	عرفان نظری- معرفی مهم‌ترین مباحث- بررسی موردی: مفاهیم انسان کامل و ولایت
هفته هفتم	تصوف در آسیای صغیر و آناتولی- معرفی مهم‌ترین شخصیتها و طریقه‌ها
هفته هشتم	تصوف در آسیای مرکزی- معرفی مهم‌ترین شخصیتها و طریقه‌ها با تمرکز بر نقشبندیه و کبرویه
هفته نهم	تصوف در شبه قاره هند- اسلام در شبه قاره- ورود صوفیان و طریقه‌های صوفیه به شبه قاره- معرفی مهم‌ترین جریانها
هفته دهم	تصوف در شبه قاره هند- معرفی متون صوفیانه شبه قاره- تعامل و تاثیر و تاجر تصوف و ادیان هند
هفته یازدهم	تصوف در جهان مالایی- ورود اسلام به جهان مالایی- صوفیان در آن منطقه- معرفی مهم‌ترین شخصیتها و جریانهای فکری
هفته دوازدهم	ارائه سمینار توسط دانشجویان در زمینه موضوع تعیین شده
هفته سیزدهم	ارائه سمینار توسط دانشجویان در زمینه موضوع تعیین شده
هفته چهاردهم	ارائه سمینار توسط دانشجویان در زمینه موضوع تعیین شده
هفته پانزدهم	ارائه سمینار توسط دانشجویان در زمینه موضوع تعیین شده
هفته شانزدهم	ارائه سمینار توسط دانشجویان در زمینه موضوع تعیین شده

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجدداً توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجو در طی دوره: سمینار + امتحان پایان ترم
منابع مطالعاتی:

- ۱- عبدالحسین زرین کوب، دنباله جستجو در تصوف ایران، تهران، ۱۳۶۶.
- ۲- مقاله بزرگ «تصوف» در دائرةالمعارف بزرگ اسلامی

